

Varautumisella tämän päivän varmuutta → valmiina huomiseen

Hottinen Marko
Pelastuspäällikkö

Varsinais-Suomen pelastustoimi osana huoltovarmuutta ja yhteiskunnan toimintakykyä

Toimintakykyä rakennetaan ennen häiriötä – yhdessä

1 Kriittinen infrastruktuuri

Sähkö, vesi, polttoaine, tietoliikenne ja energia muodostavat perustan toiminnan jatkuvuudelle.

2 Alkutuotanto ja elintarvikehuolto

Maatalous, eläintuotanto ja ruokaketju ovat osa kansallista huoltovarmuutta.

3 Logistiikka ja saatavuus

Kuljetukset, satamat ja toimitusketjut mahdollistavat materiaalien, polttoaineiden ja tuotteiden liikkumisen.

4 Häiriötilanteisiin varautuminen

Sähkökatkot, sään ääri-ilmiöt, kyberhäiriöt ja muut poikkeamat edellyttävät ennakoivaa toimintaa.

5 Toimintakyvyn jatkuvuus

Keskeinen kysymys ei ole tuleeko häiriötä – vaan jatkuuko toiminta niiden aikana.

6 Yhteistyöverkosto & KAUPUNGIT JA TAAJAT

Pelastustoimi, kunnat, yritykset, alkutuotanto, viranomaiset ja järjestöt rakentavat huoltovarmuutta yhdessä.

TIIVIS RAKENTAMINEN · LIIKENNE · KORKEA PALVELUUDOTUS

Alueellinen turvallisuusfoorumi ja ennakointiryhmä

Varsinais-Suomessa turvallisuutta ja varautumista rakennetaan laajassa yhteistyössä.

- Esimerkiksi alueelliset turvallisuusfoorumit kokoavat eri toimijoita saman pöydän ääreen säännöllisesti. (ELVAR)
- **Yhteinen tilannekuva**
 - Viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteistyö ja vuoropuhelu
 - Alueellisen toimintakyvyn vahvistaminen
 - Varautuminen häiriöihin ja poikkeustilanteisiin
 - Alueellinen riskinarvio (2023)
- Yhteinen riskikäsitys- mikä voi uhata

[Alueelliset riskiarviot - TUOVI](#)

Mitä toteutuneet tapahtumat ovat opettaneet?

Usein vahinkoa edeltää useiden pienten tekijöiden ketju

Riskit eivät aina pysäytä toimintaa –
varautumattomuus voi pysäyttää.

◆ Avun viiveet ja sijainti

- etäiset kohteet ja eläinten pelastaminen haastavaa
- läheiset rakennukset lisäävät leviämiskärsiä

◆ Palon nopea kehittyminen

- rakennusmateriaalit – rakenteiden palo-osastointi
- pöly, kuumuus ja kuormitus -> kuivurit ja lämpökeskukset

◆ Häiriöt teknisissä järjestelmissä

- sähkökatkot , laite- ja automaatiohäiriöt (esim. lämmitys)
- väliaikaiset järjestelyt huoltotöiden aikana

◆ Varhainen tunnistaminen ratkaisee

- paloilmittimet ja muiden järjestelmien seuranta
- kunnossapidon jatkuvuus

◆ Tilapäissuojat elämille

- Suunnitelma eläinten siirroista ja vaihtoehtoisista järjestelyistä

Jos tuotantorakennus menetettäisiin tänään – tiedämmekö, missä eläimet ovat huomenna?

Maataloudessa toteutuneet tulipalot Varsinais-Suomi

Lähde PRONTO

- ◆ **Koneiden ja laitteiden osuus kasvanut** vuodesta 2020 → noin +8 %
- ◆ **Lähes joka toinen palo liittyy koneisiin tai laitteisiin** tuotanto- ja varastotiloissa
- ◆ **Yleisin syy**
 - koneen tai laitteen vika
 - häiriö tai huollon laiminlyönti (~50 %)
- ◆ **Muita syitä**
 - sähkölaite- ja asennusviat
 - tulityöt , kuumat esineet/tuhka
 - tuotantoprosessin häiriöt
 - salama, itsesyttymät

"Harvoin kyse on yhdestä suuresta virheestä – yleensä taustalla on tapahtumaketju."

- **Mitä tämä kertoo meille?**

Kansallisena tavoitteena on 2030 mennessä on puolittaa tulipalot !

KEMIKAALIRISKIT

- ◆ Tunnista näkymättömät riskit
- ◆ Yksi vuoto voi aiheuttaa pitkäaikaisia vaikutuksia
- ◆ Pienistä poikkeamista syntyy tapahtumaketjuja

- Kemikaaliturvallisuus ei ole vain säädösten noudattamista – se turvaa ihmiset, ympäristön ja toiminnan jatkuvuuden.

Päivitys 8.4.2021

POLTTONESTEIDEN
VARASTOINTI
MAATILOILLA
FARMARISÄILIÖISSÄ

Biologiset ja ympäristöön liittyvät riskit alkutuotannossa

- ◆ **Varhainen tunnistaminen ja ilmoittaminen ratkaisevat**
 - epätavalliset oireet ja poikkeavat havainnot
 - viranomais tiedotteet ja tilannekuva
- ◆ **Vaikutukset voivat ulottua koko tuotantoketjuun**
 - eläinten suojaaminen, ilmanvaihto sekä veden, rehujen ja tuotantotilojen suojaaminen
 - käyttörajoitukset ja saatavuushäiriöt
- ◆ **Toimintatavat voivat estää leviämistä**
 - hygienia, puhdistus- ja desinfiointitoimenpiteet, (*pelastustoimella myös dekontaminaatiomenettelyt*)
- ◆ **Toiminnan jatkuvuus ratkaisee**
 - miten tuotanto jatkuu häiriötilanteessa
 - vaihtoehtoiset toimintamallit ja varajärjestelyt
- ◆ **Pelastustoimen rooli korostuu erityistilanteissa**
 - viranomaisyhteistyö ja virka-apu

Eläimet

Kokkolan Ullavanjärveltä löydetty satoja kuolleita lokkeja – Ruokavirasto tutkii, onko kyseessä lintuinfluenssa

Naapurikunnassa Kaustisella todettiin torstaina Suomen ensimmäinen lintuinfluenssatartunta turkiseläimellä.

Tunnistammeko tilanteen ajoissa, jotta emme tietämättämme jatka tapahtumaketjua?

Poikkeusoloissa turvataan yhteiskunnan toimintakyky

◆ Kriittinen alkutuotanto on turvattava

- ruoan tuotanto ja saatavuus eivät voi pysähtyä

◆ Osaaminen pysyy siellä, missä sitä tarvitaan (VAP)

- kriittiset henkilöt tehtävissään, jotta eläinten hoito ja tuotannon jatkuvuus

◆ Kalusto pidetään käytettävissä (ATV)

- traktorit, työkoneet ja muu kriittinen kalusto

◆ Toiminnan jatkuvuus ratkaisee

- eläinten hoito ja suojaaminen, ruokinta, kuljetukset -

◆ Tilannekuva ja varhainen reagointi tukevat päätöksentekoa

- viranomaistiedotteet ja paikalliset havainnot ja yhteinen toimintamalli

Poikkeusoloissa ei turvata vain ihmisiä tai kalustoa – turvataan kyky tuottaa, hoitaa ja jatkaa toimintaa. ONHAN menettelytavat selvät- ?

Uusimaa. Ilmassa liikkuu mahdollisesti vaarallinen miehittämätön ilma-alus, eli droni. Alueen ihmisiä kehoitetaan siirtymään sisätiloihin ja pysymään siellä, kunnes vaaratilanteen päättymisestä tiedotetaan. Jos et pääse sisätiloihin, etsi mahdollisimman suojainen paikka.

Sisäministeriön pelastusviranomaisen

AJATTELUMALLI

Jos tilanne tapahtuisi tänään – tietäisimmekö mitä tehdä ensimmäisen minuuttien tai tuntien aikana?

- 72 h -mallin tavoitteena on tukea yhteiskunnan toimintakykyä antamalla viranomaisille aikaa tilannekuvan muodostamiseen ja resurssien vaikuttavaan kohdentamiseen.

♦ **Mitä ei saa pysähtyä?**

eläinten hoito • ruokiinta • ilmanvaihto • veden saanti ?

Jos puhdas vesi tai rehu ei olisi käytettävissä huomenna – kuinka pitkään toimintanne jatkuisi?

♦ **Miten toimintamme jatkuu 24–72 tuntia?**

sähkö • tietoliikenne • henkilöstö • logistiikka

♦ **Mitkä ovat varajärjestelymme?**

varavoima • yhteystiedot • vaihtoehtoiset toimittajat • toimintamallit

- Varautuminen ei ole suunnitelman tekemistä – se on kykyä jatkaa toimintaa, kun olosuhteet muuttuvat.
- Huoltovarmuutta ei mitata silloin, kun kaikki toimii – vaan silloin, kun jokin lakkaa toimimasta.

Huoltovarmuutta ei ratkaista silloin, kun häiriö alkaa – vaan niillä päätöksillä, joita teemme tänään

**72 TUNTIA ON
VIRAINOMAISTAN JA
JÄRJESTÖJEN LAATIMA
VARAUTUMISSUOSITUS
KOTITALOUKSILLE**

Sähkökatko

Kotivarava

Vesi

**Oikea tieto ja
tietoturva**

www.72tuntia.fi

**TARKISTA, ONKO
VARAUTUMISESI
RIITTÄVÄLLÄ
TASOLLA!**

Suomen Pelastusalan
Keskusjärjestö

SPEK

Kysymykset ja keskustelua